

44.

МАКЕДОНСКИ ТЕАТАРСКИ ФЕСТИВАЛ “ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ” ПРИЛЕП

05 - 11 ЈУНИ 2009

ТЕАТАРСКАТА МАГИЈА НЕ ЈА СПУШТА ЗАВЕСАТА

Фесѿивалоѿ заврши. Но шеаѿарската маѿија не ја сѿушѿа завесаѿа. Нема намера да се скрие. Тука е, во нас. Предизвика доволно емоѿии за да не осѿанеме рамнодушни од она шѿо ни ѿо ѿонуди 44. издание на "Војдан Чернодрински". Секој ѿи ѿреваѿнува сѿоред своите афиниѿеѿи. Фесѿивалоѿ е ѿаков каква шѿо е ѿонудаѿа на македонскиѿре шеаѿри меѓу двеѿе неѿови изданија, ѿрво ќе ви речат шѿом ќе заѿрашаѿе шѿо ни донесе најзначајната национална шеаѿарска манифесѿација. Е, ѿрашаѿеѿо е шѿо можеле да ни ѿонудат шеаѿарскиѿе куќи коѿа ѿо бирале реѿерѿоароѿ, коѿа се ѿрикловале кон ова или дело за да ѿо ѿосѿаваѿ на сцена.

Ни ѿонуди 17 есѿеѿски доживувања на сцена. На мала и на ѿолема.

Велат: ѿолемаѿа сцена ѿреба ѿовеќе да се корисѿи,

велат: да се ѿоѿѿикнат новите домашни ѿворѿи,

велат: да се оѿвори ѿошироко враѿаѿа на уметничкоѿо, есѿеѿско обликување, велат: да се доведе аванѿардаѿа,

велат: да се дефинира есѿрадаѿа во шеаѿароѿ,

велат: да се едуѿираме за јазикоѿ кој ѿо ѿовори шеаѿароѿ и,

најмноѓу од се велат: шеаѿароѿ е радосѿ која ѿреба да осѿане долѓо ѿо одиѿранаѿа ѿреѿсѿава.

И нека осѿане шеаѿарската радосѿ. Уште ѿодолѓо од следното фесѿивалско случување. Да се обновува ѿовѿорно и ѿовѿорно, да ѿрѿи од неѿресушниот извор на уметноста.

Трибина: ЛИТЕРАТУРНИОТ ЈАЗИК И ТЕАТАРОТ

ЕДУКАЦИЈАТА КАКО ПОРАКА

Петар Темелковски: Третава тема за литературниот јазик во театарот во Македонија ја ставивме, затоа што има тенденција да се запостави и да западне во една така да речам руска група, драмска секција, да почнеме со преведувачи дома да работиме. Помладите генерации не велат зад сцената туку бек стеиц, велат "ипијар, велат "ин" наместо "о" итн. Целта на оваа трибина е да дадеме мал придонес, ние не сме против дијалектите кои го сочинуваат ткивото на нашиот јазичен организам.. Нашата порака е гледачите да ги едуцираме.

Роберт Вељановски, модератор: Кога во театарот говориме за јазик, и/или за неговото второ јас, сценскиот говор, пред се мислиме на сценски а дури потоа, и тоа не секогаш, на литературен, норман јазик. Литературниот и сценскиот јазик имаат допирни точки. Се служат со исти фонеме (гласови), формирајќи зборови кои имаат исто значење како во литературниот, така и во сценскиот јазик (се разбира, значење кое е однапред договорено, на пример, драматичар). Но, литературниот јазик не може да го искористи сценскиот јазик како свое изразно средство, додека сценскиот јазик, иако не секогаш и ненужно, може и го користи литературниот јазик како свое изразно средство.

Недоволната едукација на создавачите на театарот во обласна на македонскиот, односно албанскиот, односно турскиот јазик е еден од клучните проблеми. Напливот на млади кадри кои своето театарско образование го стекнуваат или го стекнале во образовните институции надвор од Македонија само го потврдуваат и го продлабочуваат проблемот. Во насока на можно решение мислам дека образовните институции во земјава во кои се едуцираат идните театарци како и оние кои ги нострифицираат веќе стекнатите дипломи во странство, се тие кои би можеле, односно би требало да ги поткренат критериумите за тоа што е доволно значење на мајчиниот јазик. Особено во делот на практичната употреба на јазикот во смисла на правилно акцентирање, употреба на акцентски целисти, правилно членување, употреба на времиња . . .

Преводот е еден од можеби најголемите проблеми кога говориме за сценскиот јазик на македонскиот театар. За добар превод покрај добра театарска едукација и инвонредно познавање на јазикот од кои се преведува еден драмски текст како и совршеното познавање на македонскиот јазик, се потребни и пари. Недоволниот број на квалитетни преведувачи, познавачи на драматургијата, сценските законитости и театарот, резултира често со површни и несуществени преводи. Тогаш добиваме преводи кои се речиси неразбирливи и неизговорливи.

Иван Ивановски: Се додека преводот и значењето на драматургот не се издигнат до степен на висок креативен чин, сцената ќе биде лишена од вистинска драмска поезија која постојано е жедна за свежини од јазична природа, ќе се толерираат невкусности, констукции и импровизации од најлош вид. Основното средство во театарот - зборот и движењето, функционалната драмска заситена реченица, дијалогот, дикцијата ќе останат пушта желба на актерите..

Братислав Димитров: Првата заблуда е дека текстот треба да се преведува од оригинал. Не е точно тоа. Тоа, ќе повторам, е голема заблуда и невестина. Дури не е точно дека тој што преведува дека треба да го знае совршено јазикот од кој преведува. Да беше така еден куп драмски текстови немаше да бидат преведени и да ги играме. Основно за преводот е тој што преведува да има дарба, сенс за превод. Преводот е во директна врска со јазикот. Јазикот е жив организам. На пример во САД еднаш годишно се издаваат книги со карактеристичен говор, сленг..

Има една изрека која вели: Малите народи и култури често талкаат кон два екстрема: или на тотално негирање на се што имаат или на тотална фалба. Тоа е нездраво. Јазикот на сцената сепак зависи од драматуршката подлошка.

Ванчо Петрушевски: Треба да проговориме за она што ни се случува во театарот. Ако еден драмски автор го напишал делото на дијалект треба да го играме така. Тоа е добро. Но, има нешто што се случува, еве сега и на феситвалот. Гледавме 12 претстави кои не звучат исто. Слушнавме говор како што актерите зборуваат во своите средини. Дали тоа е неедуцираност на актерите, режисерите или пак нешто друго? Проблемот е во она што го слушаме на сцената. На тоа треба да посветиме внимание.

Митко Маџунков: Книжевниот јазик кој е кодифициран треба да се чува. Околу нормативниот јазик не треба да стане ни збор. Тоа е првата работа. Второ е мелопејата, односно начинот како се изговара зборот. Сценскиот говор е дел од тоа.. Книжевниот јазик не се почитува како што е нормиран. Она што сакам да кажам е дека мелопејата ги одредува значењата. Мора да водиме грижа за јазикот. Ако на сцената не се изговара правилно нема чување на јазикот. Вељановски го спомна преводот. Преводот е многу важен. Тој ги одредува мерките. Едно е важно: на некнижевен јазик не може да се напише литературно дело.

Русомир Богдановски: Проблемот е многу комплексен и битен за нашиот театар. Во својата работа на академиите имаме и драматуршка практика. После тоа се добиваат драматуршките дневници во кои сосема добро се гледа кој е односот и кој е начинот на работа на една претстава подразбирајќи го и текстот. Општо земено, театарот во Македонија кој е поставен на национално ниво, во суштина му подметнува на својот гледач: Тоа подметнување оди двонасочно во однос на текстот и во однос на претставата. Сосема јасно е дека еден книжевен јазик станува и јазик на творештвото во кој влегуваат сите форми на јазикот, од дијалекти, до жаргони.., кои се материјал на авторот. Она што не се почитува во нашиот театар и се злоупотребува е авторскиот јазик кој не постои во суштина..

Љубомир Груевски: Литературниот јазик и театарот е тема преку која се отвора прашањето за почитувањето на важечкиот, кодифициран и употребуван јазик. Театарот, односно на сцената треба да го почитува говорот. Режисерите се номоќни. Контролата се знае каде е. кај актерите. Тие се главни. Често прават грешки. Грешките се во зборовниот акцент и во реченичниот акцент, фонетските акценти, лексиката. Повторно ќе потенцирам, проблемот е во говорењето и тоа треба да се надмине.

Благоја Ивчески: Јазикот е најбитната компонента за идентификување на една нација. Нашата грижа за јазикот е никаква. Во овие 44 години секој Фестивал завршува со награди за се дури и за плакат, само нема награда за литературниот јазик...

Г л е д а в м е . . .

Народен театар "Антон Панов" Струмица

"ПОСЛЕДНИОТ ДЕН НА МИСИРКОВ" од Јордан Плевнеш

Режија на Дејан Пројковски

Играат: Крсте Јовановски, Рујуш Беговска, Ванчо Василев, Ангелина Тренева,
Кољо Черкезов, Васил Михаил, Ванчо Крстевски и др.

П р е т с т а в а т а . . .

На почетокот на минатиот век Крсте Петков Мисирков го отвора сопствениот век со чуден екстрат за верба наречен, "За Македонските работи". Режисерот се фокусираше на сублимација на животот и делото на Мисирков во постинденскиот период. Создадена е претстава како епски театар со постмодернистички елементи. Струмичкиот ансамбл пластично, низ животот на Мисирков, го отсликал погромот на македонскиот народ, патот полн со солзи и сандачи. Низ психолошките интерпретации, актерите го доловија на специфичен начин вечното дело на македонскиот лингвист. За воодушевивање остана музичката илустрација низ необични композиции, создадени врз основа на делата на Мисирков. Долготрајниот аплауз беше вистинската награда на напорната сестрана игра на струмичката актерска екипа.

Дејан Пројковски, режисер: - Се радува што покрај Струмица, претставата се играше во Битола, Скопје и еве доживеа аплаузи и на Фестивалот во Прилеп. Претставата ја поништува четвртата димензија, таа бариера со публиката. Се создава флуид публиката да живее со претствата. Многу сум среќен што има клима да заживее идеата, претствата да се игра во поголемиот дел од градовите каде Мисирков бил универзитетски професор. Одиме во Романија, во Франција. Се надевам дека претставата ќе има долг живот, оти Мисирков е еден втемелувачите на македонскиот идентитет. Актерите секогаш играат еднакво. Договорени сме, двата часа тие да

се родата и да умрат, за публиката да ужива и да ги награди. Ова беше најдобра изведба. Мотивот да се одигра перфектно на Фестивалот се гледаше кај актерите.

Васил Михаил, актер: - Играв два спротивни лика. Ги сакам и двата подеднакво, оти даваат актерска можност, без разлика на колективниот и естетски чин, кој, овојпат, мислам дека беше за паматење. Интересно беше тоа што имавме многу близок контакт со публиката. Тоа придонесе претставата да биде точно и прецизно изведена. Таа моќно допре до публиката. Оваа изведба беше перфектна и актерски и технички. Публиката следеше со голем интерес и сметам дека уживаше, додека откриваше кој сме, што сме и каде одиме.

Крсте Јовановски, актер: - Постоеше флуид меѓу публиката и актерите. Публиката стана дел од актерскиот тим, а ние дел од публиката. Се се вклопи. Овде има фестивалска публика, која повеќе го разбира театарот. Но, претставата, сепак ја играме за сите луѓе. Бевме на неколку гостувања. Секаде најдовме на дличен прием. И странските посетители беа речиси "запрепастени" од театарското доживување што го приредуваме.

Кољо Черкезов, актер: - Не игравме специјално, од обично. Секогаш како да е премиера. Публиката ја предизвикавме на реакција.

Ванчо Василев, актер: - Нема млади и стари актери. Нема разлика меѓу ветерани и помлади. Се е една целина. Сите гориме еднакво на сцената.

П у б л и к а т а . . .

- Уф. Не можам да се соземам од пријатната психичка тортура што ми ја наметнаа струмичките актери. Не очекував толку силно ехо во мене. Мисирков како да им е во душата на целата актерска екипа. Извонредно идание и видување на Мисирков.

- Впечаток ми остави играта на главнио јунака - Мисирков, сопругата, синот. Не оставаат на рамнодушност на музиката. Актерите не беа само класични интерпретатори на текст и гестови. Покажаа голема умешност и за песна, работена по тектовите на Мисирков. Ќе го паметам струмичкиот Мисирков.

- Ми се освежија некои заборавени значајни моменти од животот на Мисирков, ставени во друга димензија и релација. Особено импресивен беше контекстот на македонскиката трагедија низ солзите на сопругата, низ психичките трауми на Мисирков. Актерите одиграа многу повисоко, од висината на задачата што ја презеле со играта на Мисирков.

Г л е д а в м е . . .

Народен театар "Војдан Чернодрински"- Прилеп

"ТАПАНИ ВО НОЌТА" од Бертолт Брехт

Режија: Мартин Кочовски

Сценографија: Јулијана Војкова- Најман, Филип Јовановски

Костимографија: Јулијана Војкова- Најман

Музика: Фолтин

Превод: Благоја Ивчески

Играат: Владимир Ѓорѓијоски, Илина Чоревска, Игор Трпче, Марија Спиркоска-Илиески, Андон Јованоски, Александар Степанулески, Зоран Иваноски, Александар Тодески, Милан Секулоски, Димитар Црцороски, Никола Настоски, Наташа Наумоска, Виолета Чакарова, Димитрина Мацкоска.

П р е т с т а в а т а . . .

Извонредниот Брехтов текст, виден со окото на режисерот Мартин Кочовски, создаде совршен сублимат, или претстава во која на најексплицитен начин се покажа сета театарска вештина, но, и до совршенство доведената актерска игра на една приказна која одлично комуницира со публиката. "Тапаните во ноќта", чиј татнеж се доживува како вечна борба помеѓу реалниот и суров живот од една, и настојувањето романтично да се доживуваат нештата од друга страна, е претстава која се гледа во еден здив, и, повторно и повторно!!! Динамиката, енергијата, невидената синхронизиција кои доминираат за цело време на претставата, пантомимата која кажува се, гесткулација како своевиден израз на сета внатрешна емотивна бура уловена од неодминливите различни историско-општествени збиднувања, се само мал дел од мозаикот, или, поточно од витражот наречен- совршено театарско остварување.

Мартин Кочовски, режисер: По бројните награди што ги освоивме досега, како дома, а особено надвор, вечерва, мислам дека глумците се надминаа себе си, направија нешто што е над очекуваното. Едноставно немам зборови! Чувствувам огромна радост, среќа и возбуда што работам со овие луѓе. Иако, главно сите се млади, сепак, тврдам дека се работи за вистински професионалци, кои од претстава во претстава се се подобри и подобри, впрочем што се гледаше и од реакциите на публиката... Кејф ми е што работам со нив и што сум дел од тој тим!

Илина Чоревска, актер: Секогаш е прекрасно и неописливо силно чувството кога публиката ќе те враќа толку многу пати на бис. Ние, со "Тапаните..." доживевме големи успеси и надвор од државава; многу ми е мило што тоа го потврдиме, севе уште еднаш, и тоа, овде, на матичната сцена, пред нашата публика. Мислам дека оваа претстава вреди за толку многу аплаузи!

Александар Степанулески, актер: Вечерва поминавме супер, одлично, иако најтешко е кога играме на матичната сцена. Кога одиме надвор, се трудиме преку она што го работиме, најдостојно да ја претставиме државава, да покажеме и докажеме до каде е стигнат нашиот културен развој. После толкуте награди кои ги освоивме, секоја наредна претстава е потешка, затоа што треба да се потврди, односно да се надогради она што претходно сме го сработиле. Вечерва, имавме извонредна изведба... сите дејствуваме како еден...

П у б л и к а т а . . .

- Возбуда, страст, предизвик, порив, емотивна евалуација, духовна исполнетост, тоа е она што го почувствував од вечерашнава претстава. Секоја чест на целиот ансамбл, подобро нешто во животот немам видено, а сум гледала доста претстави, како домашни, така и странски...

- Ерупција, вулкан од недефинирани чувства поради силната возбуда од преслаткото театарско доживување. Да не звучам вулгарно, меѓутоа, ова е претстава за духовен оргазам.

- Одлична претстава, музиката ми остави особен впечаток и не можам да се изначудам како актерите го правеа толку вешто фрлањето на пивските шишиња. Секоја чест на сите!

- Ако Фестивалов има натпреварувачки карактер, а има, тогаш, "Тапаните во ноќта", се без конкуренција. Претстава за секаква почит и респект, без никаква маана, до совршенство синхронизирано театарско случување. Или, кратко- браво, браво, браво за целата екипа- од реквизитерите до режисерот.

МАРТИН КОЧОВСКИ - режисер

ТЕАТАРОТ ТРЕБА ДА ПРЕДИЗВИКУВА РАДОСТ

Зошто ѝокму Брехт на сцена?

- Единствен автор што ми е интересен е Бертолд Брехт. И тоа се за што тој пишува. Јас го чувствувам многу добро, го разбираам. Тоа се работи кои и мене ме возбудуваат или ме воодушевуваат. Брехт можам да го работам секогаш.

Еден Брехт ѝостави во ѝрилејскиот ѝеаѝар ("Тајани во ноќта"). Друѓ неѓов ѝекст ѝе биде во Сараево на есен...

Брехт се занимава со периодите пред војните, со чувството за смртоносните работи кои допрва ќе се случуваат, во голем дел од неговите текстови. Војни на цел свет. Препознатливо е за овие простори.

Јас се плашам од силата на човечката суровост, исто како и Брехт. Тоа е една од платформите на кои пишува. И не случајно Брехт ќе го поставуваме во Сараево ("Човекот е човек" - ќе се работи во септември, а премиерата е во октомври, пред МЕСС) Таму се уште траумите не одминале.

Брехт е комунист, вистински. Но, неговите текстови се толку критички, саркастични, допираат до местата каде што најмногу боли. А се во форманиз која лесно се прифаќаат, се препознаваат. Текстовите предизвикуваат работите да излезат на површина. Во времето на Брехт тие работи беа јасни. Денеска, нашата перцепција, нашите сетила се затапени, многу работи не ги чувствуваме. Воопшто како режисер ме предизвикува моите претстави да "удираат" таму каде што најмногу боли за да се променат работите. Оти, сите сме согласни дека некои работи треба да се променат. Најмногу отапените сетила.

Се чувствуваш ли ѝоради ѝоа како аванѓарден?

Не авангарден, но... Не знам, има други термини. Не сум предвесник на нешто. Многу поаметни луѓе тоа пред мене го правеле во оваа држава и надвор од неа. Но, кај нас како да сме ги заборавиле тие работи. Се занимаваме со банални теми. Преку уметноста не се допираат, не ги расчепкуваме чувствителните теми. Во тоа се чувствувам осамен. Не сум авангарден, туку класичар. Брехт е класичен автор.

Ти си претседател на младата генерација македонски режисери. Дали се поместува тежиста на преокрупувањето во режисерски поглед?

Театарот, воопшто, според мене е пред умирање. Минимум 2000 години го прави истото. Треба да изникне нов театар. Формата не ја знам, треба да се открие, сите да работиме на тоа. Единственото нешто што треба да остане е да има луѓе што гледаат и луѓе што играат. Ништо повеќе. Сето другото може да се тргне настрана. Вклучително и мојата професија. Значи треба да има луѓе што гледаат и што играат. Мислам на онаа вистинска, детска игра како со леѓо коцки. Таква, радосна игра. Да биде радост од неа. Е, тука е режисерот кој може да ја насочи таа игра, но не мора. Актерот може да е способен да го направи тоа сам.

Во Македонија не можам да забележам дека има сериозно занимавање со театарот. Многу ретко гледам сериозно некој да мисли за проблематиката, за животот на театарот..

Значи театарот е радост. Ја има ли сега?

Не мислам дека ја има во оној изблик за да воскликнеш од одушевување. Сепак, понекогаш ја чувствувам во некои претстави, делче. И се надевам на повеќе. Всушност, за ова треба да се зборува многу. Не може да се каже во една реченица.

Како е да се режира кај нас, а како надвор од земјава?

- Кај нас има различни периоди на атмосфера за работа во театрите. Еднаш се почувствува кај директорите на театрите и кај Министерството за култура едно упорно барање да се достигнат повисоки уметнички дострели, па имаше пад претходните години. Уметноста се бираше според математички принципи. Сега, пак, мислам дека влегуваме во некоја фаза во која се отвораат луѓето, менаџерите, Министерството. Добро е што се отвораат приватни театри и поддршката што ја добиваат од Министерството. Како режисер почнувам некои соработки во македонските театри.

Сега што ќе режираш? На есен е ангажманот во Сараево!

Летово прво ќе работам во Сплит. Од јули таму ќе режирам текст на еден современ германски автор (психолог кој почна да работи како театарски режисер, па филмски) Текстот се вика "Удар". Направен е според вистински случај кога двајца малолетници убиваат трет. Со таа претстава се отвора театарот "PLAYDRAMA" во Сплит. Премиерата ќе биде во септември. Потоа е Сараево. Односно, од први септември ќе го работам Брехт. затворената премиера ќе биде на 9. октомври, пред почетокот на МЕСС каде ќе биде и главната премиера. Потоа од крајот на октомври ќе ја режирам "Чевлички од челик" на Загорка Поп Антоска-Андовска во битолскиот театар. А за годишнината на прилепскиот театар на 16-ти февруари наредната година, пак ќе работам со екипата на прилепскиот театар. И пак ќе биде Брехт "Кавкаски круг со креда". Ќе биде вклучена целата прилепска екипа, без гости. На некој начин кругот се затвора во овие наредни ангажмани. Додуша, напорно е. Но, единствено исполнет се чувствувам со работата. За сите проекти имам собирано идеи, енергија. Можеби пет, шест години.

Но, недостасува тоа што менаџерите не доаѓат, да ги видат режисерите како работат за да ги донесат во театрите. Тоа треба да го направат. Во спротивно ќе тлее незадоволство.

О Д Л У К А

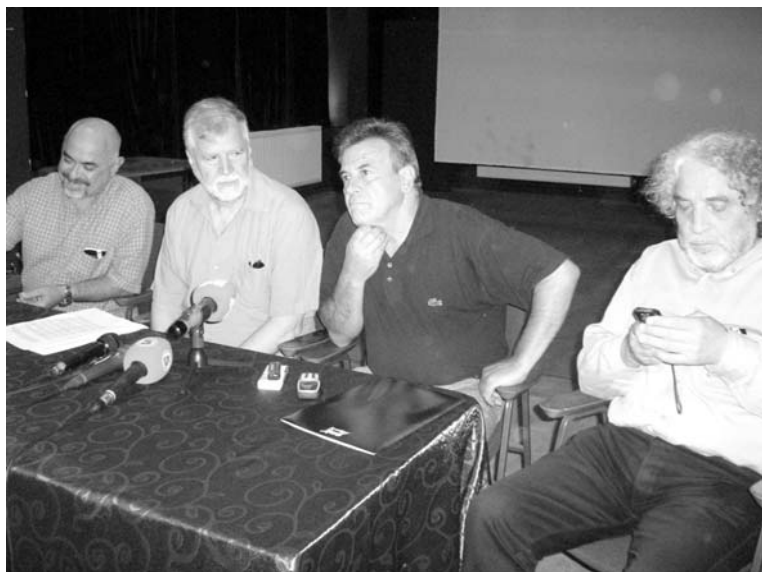
ОЦЕНУВАЧКАТА КОМИСИЈА НА 44-ОТ МАКЕДОНСКИ ТЕАТАРСКИ ФЕСТИВАЛ "ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ" ПРИЛЕП, ВО СОСТАВ:МИТКО МАЏУНКОВ-ПРЕТСЕДАТЕЛ И ЧЛЕНОВИТЕ :ВАНЧО ПЕТРУШЕВСКИ И ЗИЈАДИН МУРТЕЗОВСКИ ГИ ДОДЕЛУВА СЛЕДНИТЕ НАГРАДИ:

1. НАГРАДА ЗА РЕКЛАМЕН МАТЕРИЈАЛ СЕ ДОДЕЛУВА НА **ВЛАДО ЃОРЕВСКИ-РАФИК** ЗА РЕКЛАМНИОТ МАТЕРИЈАЛ ОД ПРЕТСТАВАТА "**ПОСЛЕДНИОТ ДЕН НА МИСИРКОВ**" ВО ИЗВЕДБА НА ТЕАТАРОТ "АНТОН ПАНОВ" ОД СТРУМИЦА

2. НАГРАДА ЗА КОРЕОГРАФИЈА И СЦЕНСКИ ДВИЖЕЊА СЕ ДОДЕЛУВА НА АНСАБЛОТ НА БИТОЛСКИОТ ТЕАТАР ЗА КОРЕОГРАФИЈАТА И СЦЕНСКИТЕ ДВИЖЕЊА ВО ПРЕТСТАВАТА "**ЦРНА СЕ ЧУМА ЗАДАДЕ** "

3. НАГРАДА ЗА МЛАД АКТЕР "ТРАЈКО ЧОРЕВСКИ" СЕ ДОДЕЛУВА НА **ФИЛИП МИРЧЕВСКИ** ЗА УЛОГАТА ВО ПРЕТСТАВАТА "**ЦРНА СЕ ЧУМА ЗАДАДЕ** " А ВО ИЗВЕДБА НА НАРОДНИОТ ТЕАТАР ОД БИТОЛА

4. НАГРАДА ЗА ЖЕНСКА ЕПИЗОДНА УЛОГА СЕ ДОДЕЛУВА НА **МАРИЈА СПИРКОСКА-ИЛИЕСКИ** ЗА УЛОГАТА НА АМАЛИЈА БАЛИКЕ ВО ПРЕТСТАВАТА "**ТАПАНИ ВО НОЌТА**" ВО ИЗВЕДАБА НА ТЕАТАРОТ "ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ"- ПРИЛЕП

5. НАГРАДА ЗА МАШКА ЕПИЗОДНА УЛОГА "ДИМЧЕ ТРАЈКОВСКИ" СЕ ДОДЕЛУВА НА **БРАНКО ЃОРЧЕВ** ЗА УЛОГАТА КАЈАФА ВО ПРЕТСТАВАТА "**СВЕТО СРЦЕ**" ВО ИЗВЕДБА НА МАКЕДОНСКИОТ НАРОДЕН ТЕАТАР И ЗА УЛОГАТА НА ГИНЕКОЛОГОТ ВО ПРЕТСТАВАТА "**КИНЕГОНДА ВО КАРЛАЛЕНД**" ВО ИЗВЕДБА НА ДРАМСКИ ТЕАТАР-СКОПЈЕ

6. НАГАРАДА ЗА МУЗИКА СЕ ДОДЕЛУВА НА **МАРЈАН НЕЌАК** ЗА МУЗИКАТА ВО ПРЕТСТАВАТА "**ЦРНА СЕ ЧУМА ЗАДАДЕ**" НА НАРОДНИОТ ТЕАТАР ОД БИТОЛА

7. НАГРАДА ЗА КОСТИМОГРАФИЈА СЕ ДОДЕЛУВА НА **ТИХОМИР СПИРОВСКИ** ЗА КОСТИМИТЕ ВО ПРЕТСТАВАТА "**КИНЕГОНДА ВО КАРЛАЛЕНД**" ВО ИЗВЕДБА НА ДРАМСКИ ТЕАТАР -СКОПЈЕ

8. НАГРАДА ЗА СЦЕНОГРАФИЈА СЕ ДОДЕЛУВА НА **ТИХОМИР СПИРОВСКИ** ЗА СЦЕНОГРАФИЈАТА ВО ПРЕТСТАВАТА "**ТЕТОВИРАНИ ДУШИ**" ВО ИЗВЕДБА НА ТЕАТАРОТ ОД КУМАНОВО

9. НАГРАДА ЗА РЕЖИЈА СЕ ДОДЕЛУВА НА **МАРТИН КОЧОВСКИ** ЗА ПРЕТСТАВАТА "**ТАПАНИ ВО НОЌТА**" ВО ИЗВЕДБА НА ТЕАТАРОТ "ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ" - ПРИЛЕП

10. НАГРАДА ЗА ТЕКСТ СЕ ДОДЕЛУВА НА **ВЕНКО АНДОНОВСКИ** ЗА ТЕКСТОТ "**КИНЕГОНДА ВО КАРЛАЛЕНД**" ВО ИЗВЕДБА НА ДРАМСКИ ТЕАТАР СКОПЈЕ

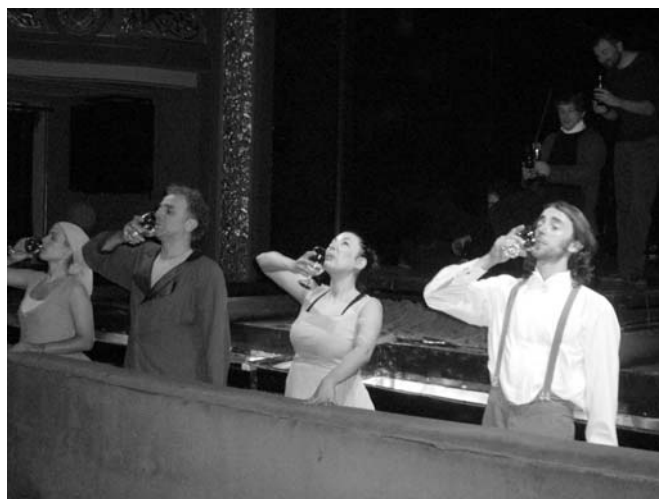
11. НАГРАДА ЗА СОВРЕМЕНА СЦЕНСКА ДРАМАТИЗАЦИЈА СЕ ДОДЕЛУВА НА **ЕНТОН КАЦА** ЗА ДРАМАТИЗАЦИЈА НА ТЕКСТОТ ВО ПРЕТСТАВАТА "**АЛБАНСКИ НОЌИ**" А ВО ИЗВЕДБА НА АЛБАНСКИОТ ТЕАТАР ОД СКОПЈЕ

12. НАГРАДИ ЗА ГЛАВНА МАШКА УЛОГА СЕ ДОДЕЛУВА НА **ЕЛЈЕСА КАСО** ЗА УЛОГАТА НА СИЈАХ КАЛЕМ ВО ПРЕТСТАВАТА "**СИЈАХ КАЛЕМ**" ВО ИЗВЕДБА НА ТУРСКИОТ ТЕАТАР-СКОПЈЕ

13. НАГРАДА ЗА ГЛАВНА ЖЕНСКА УЛОГА СЕ ДОДЕЛУВА НА **БИЛЈАНА БЕЛИЧАНЕЦ - АЛЕКСИЌ** ЗА УЛОГАТА НА КИНЕГОНДА ВО ПРЕТСТАВАТА "**КИНЕГОНДА ВО КАРЛАЛЕНД**" ВО ИЗВЕДБА НА ДРАМСКИ ТЕАТАР -СКОПЈЕ

14. НАГРАДАТА ЗА УМЕТНИЧКО ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРЕТСТАВА ВО ЦЕЛИНА И СЕ ДОДЕЛУВА НА ПРЕТСТАВАТА "**ТАПАНИ ВО НОЌТА**" ВО РЕЖИЈА НА **МАРТИН КОЧОВСКИ** А ВО ИЗВЕДБА НА ТЕАТАРОТ "ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ" ПРИЛЕП

ПРИЛЕП 11 ЈУНИ 2009

ОЦЕНУВАЧКА КОМИСИЈА:

1. **Митко Маџунков**, претседател
2. **Ванчо Петрушевски**, член
3. **Зијадин Муртезовски**, член

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОЦЕНУВАЧКАТА КОМИСИЈА

Сметаме дека Фестивалот беше успешен како во поглед на организацијата, така и на добрата селекција на Петар Темелковски, во која барем половината претстави беа на повисоко уметничко ниво. Можеби во селекцијата имаше премногу камерни претстави, што, имајќи го во предвид постоењето на Фестивалот на камерен театар „Ристо Шишков,, од Струмица, може да доведе до непотребно двојство. Тоа е веројатно условено од понудените претстави на самите театри, но, останува впечатокот дека големиот број на претстави на мала сцена видно го менуваат профилот на самиот Фестивал

Оценувачката комисија своите решенија ги донесе едногласно. Во текот на работата, се разбира, и ние имавме свои дилеми. Ова образложение го правиме со цел да истакнеме дека и покрај наградените претстави и учесници во тие претстави имавме можност да се увериме дека постојат и други претстави и учесници на високо ументичко ниво, кои исто така можеле да бидат наградени. И покрај релативно краткиот рок и обемната програма, ние се трудевме да бидеме што пообјективни и едногласно стоиме зад донесените одлуки.

Десетте претстави, во зависност од можностите на нивните матични куќи, ни го презентираа она најдоброто што можат да го направат. Бидејќи немаше доминантни претстави во кои се содржани сите елементи кои се разгледуваат за награда на едно театарско дело, наградите се поделени меѓу поголем број ансамбли.

Кога е во прашање наградата за најдобра претстава во целина, сметаме дека, покрај наградената „Тапани во ноќта,, особено се исканеа претставите „Албански ноќи,, и „Кинегонда,,. Можеби е најсилен впечатокот во „Албански ноќи,, „Кинегонда,, поседува највисок артизам, додека наградената претстава обработена најпрофесионално, до најситните детали во играта на целиот ансамбл. Некои сцени, како пеењето на Интернационалата спаѓаат во незаборавни антологиски сцени достојни за најголемите театри.

Меѓу трите оригинални текстови кои беа во конкуренција за награда за најдобар текст Љубиша Георгиевски со „Свето срце,, Јордан Плевнеш со

„Последниот ден на Мисирков,, и Венко Андоновски со „Кинегонда,, - за најуспешен го сметаме последниот, особено заради впечатокот кој го остава во првата половина од претставата, поради ироничната дистанца и блескавиот хумор што го презентира. Позицијата на авторот е очигледно подобра кога се подбива со својата а не со туѓата средина. Менувањето на историската подлога кај Георгиевски и декларативниот јазик на Плевнеш нам ни оставија послаб впечаток.

Толкувањето на Елјеса Касо на ликот на Сијах Калем во истоимената претстава ги имаше сите особини на една темелно и импресивно изработена водечка улога, но и креациите на Јордан Витанов во „Глоговиот џбун,, како и на Крсте Јовановски во „Последниот ден на Мисирков,, беа исто така успешни. Општиот придонес на целиот ансамбл, меѓутоа секогаш влијае врз општиот впечаток.

Немавме никакви дилеми околу главната женска улога, Кинегонда на Билјана Беличанец-Алексиќ, која беше супериорна.

Сакаме да ги истакнеме импресивните, ненаградени, женски и машки епизодни улоги, како онаа на докторот Пангрос на Јелена Жугиќ и Олошот на Сашо Тасевски од „Кинегонда,, креацијата на Соња Михајлова во „Црна се чума зададе,, и други. Што се однесува до наградените, сметаме дека токму впечатливото издвојување од целината на ансамблиите беше она што им ги донесе наградите.

Колективната игра беше карактеристика на скоро сите претстави, при што особено се истакнаа албанскиот, битолскиот и турскиот театар, впрочем како и прилепскиот кому токму таквата игра му го донесе највисокото признание. Што се однесува до играта на турскиот театар, непостоенето на симултан превод не оневозможи да ја доживееме претставата во сите нејзини сегменти.

Музиката беше добра во повеќето претстави, како на пример во изведбата на драмскиот, турскиот, албанскиот и струмичкиот театар, но во целост доминираше музиката на Марјан Неќак во „Црна се чума зададе,, на битолскиот театар, дотолку повеќе што беше проследена со извонредна кореографија и со впечатливи сценски движења, меѓу кои фуриозниот лет на Црната чума беше на ниво на голем балетски ансамбл. Исто така, вокалните интерпретации во таа претстава, изведени во живо - а не со плејбек, како во случајот на струмичкиот театар - беа на високо професионално ниво.

Должности ни е да споменеме дека во програмата не е наведено чија е кореографијата со сценските движења, поради што ние наградата просто ја доделуваме на битолскиот ансамбл, односно на режисерот на претставата.

“СЛАТКО” ЗАДОВОЛСТВО СО “БАКЛАВА”

Синоќа откако заврши целата фестивалска програма (по последните две претстави) уметниците и гостите во фестивалското бифе најдоа убави, “слатки” задоволни моменти во дружењето и музиката на групата “Баклава”. Разговорите, опуштената атмосфера течеа лесно зашто завршија обврските, се што требаше да се прикаже на Фестивалот е завршено. Останаа убавите впечатоци од понудата на театарската уметност на 44. МТФ “Војдан Черндрински”. Останете со добра мисла. Довидување до година.

К Е Г А Е Д А Т Е

ЧЕТВРТОК, 11.06.2009

ЦК “Марко Цейенков” - 20.00 часоѝ

СВЕЧЕНО ЗАТВОРАЊЕ

НУ Народен театар - Битола

“ТЕСТОСТЕРОН” од Ненад Витанов

режија: Анђеј Сарамонович

О Г Л А Д А О Н А Ф Е С Т И В А Л О Т
**44. МАКЕДОНСКИ ТЕАТАРСКИ ФЕСТИВАЛ
„ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ” – ПРИЛЕП**
Покровители:

*Министерство за култура на Република Македонија
Собрание на Општина Прилеп*

Собрание на МТФ:

Сенко Велинов - Македонски народен театар - Скопје
 Јордан Витанов - НТ Ј.Х.К. Цинот - Велес
 Брано Ѓорчев - Драмски театар - Скопје
 Бесфорт Идризи - Албански театар - Скопје
 Трајче Кацаров - НУЦК “Ацо Шопов” - Театар Штип
 Атила Клиначе - НУ Турски театар - Скопје
 Драган Маџиров - НУЦК “Антон Панов” - Театар Струмица
 Сапо Огненовски - НУ Народен театар - Битола
 Роберт Павлевски - ЦК “Трајко Прокопиев” - Театар Куманово
 Кирил Ристоски - Факултет за драмски уметности - Скопје
 Артан Скендери - Тетовски театар - Тетово
 Љубомир Чадиќовски - Театар за деца и млади - Скопје
 Тони Чатлески - Центар за култура “Марко Цепенков” -
 Театар “Војдан Чернодрински” - Прилеп

Извршен одбор на МТФ:

Сенко Велинов - Претседател
 Бранко Ѓорчев - Член
 Сапо Огненовски - Член
 Роберт Павлевски - Член
 Бесфорт Идризи - Член

Уметнички директор:

Петар Темелковски

Жири комисија:

Митко Маџунков - писател
 Зијадин Муртезовски - актер
 Иван Петрушевски - актер

Секретар на МТФ:

Стојан Дамчески

Технички секретар:

Љупчо Тодоровски

Билтен на 44. МТФ “ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ” - Прилеп

За издавачот: Петар Темелковски

Уредува - Редакција: Елизабета Митреска, Каролина Мицевска,
 Светлана Ристеска, Каролина Дурло и Љупчо Мурѓоски

Фотографии: Елизабета Митреска, Светлана Ристеска и
 Каролина Мицевска.

Печати: “ТИРЕКС” - Прилеп

Македонски театарски фестивал

“ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ” - ПРИЛЕП

Центар за култура “Марко Цепенков”

7500 Прилеп

тел.: 048/401-630 или 425-520

факс: 048/401-631

E-mail: mtf_vc@t-home.mk

www.mtf.com.mk